

VAI TRÒ CỦA NGUYỄN AN NINH VỚI TỔ CHỨC THANH NIÊN CAO VỌNG TỪ NĂM 1925 ĐẾN NĂM 1935

Nguyễn Văn Gia Thụy

Sở Giáo dục và Đào tạo TP Hồ Chí Minh

Ngày nhận bài 29/9/2021, ngày nhận đăng 8/12/2021

Tóm tắt: “Thanh niên Cao vọng” là tổ chức chính trị đầu tiên của giới bình dân Nam Kỳ được Nguyễn An Ninh thành lập vào cuối năm 1924, đầu năm 1925. Tên gọi của tổ chức xuất phát từ chủ đề bài diễn thuyết “*Idéal de la jeunesse Annamite*” (Lý tưởng của thanh niên An Nam) được ông thực hiện tại trụ sở Hội Khuyến học ở Sài Gòn năm 1923. Ra đời trong bối cảnh đất nước đầy biến động, “Thanh niên Cao vọng” không chỉ giáo dục ý thức chính trị, tổ chức và hướng dẫn quần chúng hành động, mà còn góp phần làm tăng sức mạnh của Đảng Cộng sản trong vai trò lãnh đạo cách mạng Việt Nam dưới ngọn cờ chủ nghĩa Mác - Lênin. Bài viết làm rõ vai trò của Nguyễn An Ninh đối với sự ra đời, hoạt động và đóng góp của “Thanh niên Cao vọng” trong phong trào giải phóng dân tộc ở Nam Kỳ từ giữa những năm 20 đến giữa những năm 30 của thế kỷ XX.

Từ khóa: Thanh niên Cao vọng; Nguyễn An Ninh; phong trào chống Pháp ở Nam Kỳ.

1. Vai trò của Nguyễn An Ninh trong việc vận động lực lượng cho tổ chức Thanh niên Cao vọng

Chứng kiến sự đàn áp tàn bạo của thực dân Pháp đối với những cuộc phản kháng của nhân dân Việt Nam, trí thức tân học yêu nước Nguyễn An Ninh quyết tâm sang phương Tây học tập, thăm dò, tìm những lựa chọn mới. Trở lại Pháp lần thứ hai năm 1920, Nguyễn An Ninh đã gia nhập “Hội Liên hiệp thuộc địa”, “Hội Liên minh nhân quyền”, chủ động cùng hoạt động với các nhà cách mạng yêu nước Việt Nam, tích cực gặp gỡ giao lưu với các trí thức tiên bộ Pháp, các lãnh tụ Đảng Cộng sản Pháp. Qua thời gian hoạt động với những người Việt Nam yêu nước ở Pháp và thực tại bối cảnh đất nước, Nguyễn An Ninh nhận thấy chỉ có hoạt động diễn thuyết, viết báo là hình thức đấu tranh công khai, hợp pháp có hiệu quả nhất để giác ngộ quần chúng, tác động đến đông đảo tầng lớp nhân dân. Vì vậy, cuối năm 1922, ông trở về nước và ra mắt quốc dân đồng bào bằng hai bài diễn thuyết bằng tiếng Pháp tại Hội khuyến học Nam Kỳ với chủ đề: “*Une Culture Pour Les Annamites*” (Chung đúc nền học thức cho người An Nam) (1/1923) và “*Idéal de la jeunesse Annamite*” (Lý tưởng của thanh niên An Nam) (10/1923), công khai truyền bá tư tưởng tự do, đòi dân sinh, dân chủ, kêu gọi sự dấn thân của tầng lớp thanh niên vào cuộc tranh đấu chống ngoại bang xâm lược.

Trong bối cảnh dân tộc chịu sự áp đặt của chế độ giáo dục thực dân, trình độ dân trí thấp, tầng lớp thanh niên hạn chế về ý thức trách nhiệm công dân và đóng khung lý tưởng sống, Nguyễn An Ninh đã thức tỉnh lý tưởng “Cao vọng” cho nhân dân, đặc biệt là tầng lớp thanh niên đấu tranh vì mục tiêu và tinh thần của Cách mạng tư sản Pháp 1789. Kết quả từ các buổi đăng đàn diễn thuyết, gặp gỡ quần chúng, đem tư tưởng mới đến trí thức thanh niên yêu nước, Nguyễn An Ninh sớm nhận thấy cần phải xây dựng một tổ chức

để giáo dục ý thức chính trị cho quần chúng, bởi ông cho rằng: *“tuyên truyền nâng cao hiểu biết cho quần chúng rồi mà không tổ chức họ lại để giác ngộ hướng dẫn họ hành động, thì công dã tràng mà thôi”* (Trung tâm nghiên cứu Quốc học, 2009, tr. 146). Do đó, từ cuối năm 1924, đầu năm 1925, Nguyễn An Ninh đã gây dựng cơ sở tại vùng Bà Điểm, Hóc Môn, Đức Hoà, hình thành tổ chức có tên gọi “Thanh niên Cao vọng” hay “Hội kín Nguyễn An Ninh”. Báo cáo của Sở An Ninh Nam Kỳ cũng ghi nhận: “Hóc Môn và Bà Điểm, nơi từ lâu được xem là nơi trú ngụ của bọn nổi loạn chống Pháp và là trụ sở của các hội kín. Vùng này là nơi lẩn trốn của rất nhiều tên đứng đầu các băng đảng, ít nhiều chịu ảnh hưởng của Nguyễn An Ninh” (Rapport du 01/7/1926 au 01/7/1927, IIA45/204 (1))

Mục đích của “Thanh niên Cao vọng” là tập hợp lớp trí thức yêu nước cách mạng làm nòng cốt để tuyên truyền cổ động, lãnh đạo quần chúng. Bên ngoài tổ chức công khai tuyên truyền chủ nghĩa nhân văn tư tưởng Pháp, chủ nghĩa mácxít, tư tưởng và quan điểm Nguyễn An Ninh, bên trong dẫn dắt, hướng dẫn cho đồng bào nông thôn bị nhiều áp bức, bóc lột của thực dân và địa chủ cường hào, giúp họ sớm nhận thức để tích cực tham gia đấu tranh. Về mặt tổ chức, “Thanh niên Cao vọng” không có bộ máy trung ương hay cấp tỉnh, chỉ có cấp cơ sở, cao nhất là cụm, rồi đến chi và tổ. Trong cụm gồm một hoặc nhiều quận do cụm trưởng quản lý. Cụm trưởng kết nạp chi trưởng, chi trưởng kết nạp tổ trưởng hoạt động tại các xã, ấp. Các cơ sở tồn tại và phát triển một cách độc lập, riêng lẻ. Đây cũng là một trong những cách tổ chức mà Nguyễn An Ninh học hỏi theo các hội kín trước đây ở Nam Kỳ.

Để mở rộng địa bàn hoạt động, Nguyễn An Ninh đã trực tiếp xuống các tỉnh Gia Định, Chợ Lớn, Tân An, Mỹ Tho, Thủ Dầu Một, Tây Ninh, Bà Rịa, Châu Đốc, Bạc Liêu, Vĩnh Long, Sa Đéc... vận động dân chúng gia nhập tổ chức (Rapport du 01/7/1926 au 1/7/1927, IIA45/204 (1); Note postale No.9C du 04/3/1927, 17625; Note No.11C du 22/3/1927, 13362). Tính đến năm 1927, “Thanh niên Cao vọng” đã có mặt ở hầu khắp các tỉnh miền Đông Nam Kỳ, từ cuối năm 1928 lan xuống các tỉnh miền Tây. Theo dõi hoạt động của Nguyễn An Ninh, mật thám Pháp cho biết: sau khi Nguyễn An Ninh được trả tự do, đã cùng với Phan Văn Hùm và một thành viên chủ chốt trong Thanh niên Cao vọng (có thể là Lê Văn Tâm - TG) đã đến nhiều địa phương ở Trảng Bàng, Đức Hòa, Tân An... để tổ chức hội họp, diễn thuyết kêu gọi dân chúng từ chối nộp thuế cho chính phủ và gia nhập tổ chức quần chúng của Nguyễn An Ninh (Rapport de Duc Hoa du 8/4/1927, 17625). Báo cáo của Toàn quyền Đông Dương Pierre Pasquier về hoạt động nổi loạn bí mật ở các tỉnh Nam Kỳ mô tả chi tiết: *“Nguyễn An Ninh đã bắt tay vào hoạt động nổi loạn dưới hình thức mới, bằng cách đi xe đạp đến các tỉnh Gia Định và Chợ Lớn, đặc biệt vùng Hóc Môn, gần nơi ở của ông ta (Phủ Nhuận - Gia Định), nơi dân chúng nổi tiếng về sự bạo loạn và chống đối. Nguyễn An Ninh đã thành lập nhiều chi bộ thật sự, thường xuyên đóng góp cho Đảng... Nguyễn An Ninh bí mật tổ chức trạm liên lạc với các cơ sở miền Tây Nam Kỳ... Ông đi đến đâu, nhân dân địa phương ra tổ chức đón mừng ông, tham gia vào tổ chức và nghe ông diễn thuyết”* (Note du 23/10/1929, 65435).

2. Vai trò của Nguyễn An Ninh trong các hoạt động của tổ chức Thanh niên Cao vọng từ năm 1925 đến năm 1935

Sau khi tổ chức Thanh niên Cao vọng hình thành, có hệ thống từ cấp cụm xuống đến các chi, các tổ đã nhanh chóng có những hoạt động tích cực, tiêu biểu là mở các lớp dạy học, tổ chức các buổi diễn thuyết, vận động, kêu gọi người dân phản đối nộp thuế cho chính phủ và gia nhập tổ chức quần chúng của Nguyễn An Ninh. Trong một khoảng thời gian ngắn, số thành viên xin gia nhập tổ chức tăng lên đáng kể, theo thống kê từ chính quyền thực dân, lúc cao nhất lên đến 7000 người (Note No.10C du 23/01/1929, 13362), trong đó, nhiều làng, tổng tham gia với số lượng lớn như ở Tân An có làng tham gia 200 người (Note du 23/10/1929, 65435).

Để nâng cao sức ảnh hưởng và thâm nhập sâu của tổ chức vào tầng lớp bình dân, Nguyễn An Ninh thường xuyên mở lớp giáo dục tinh thần yêu nước, nâng cao trình độ dân trí cho các hội viên, đặc biệt là đội ngũ cốt cán. Trong các buổi diễn thuyết, nhiều nội dung được đan xen để tuyên truyền tư tưởng dân chủ. Nguyễn An Ninh còn bí mật truyền bá tư tưởng tiên bộ về chủ nghĩa cộng sản. Theo dõi sát sao hoạt động của Nguyễn An Ninh và “Thanh niên Cao vọng”, chính quyền thực dân cho rằng đây là một tổ chức Đảng theo xu hướng cộng sản, Báo cáo của chính quyền thuộc địa có viết: “... không thể xem đây như là các tổ chức quốc dân thuần túy, bởi ngoài các bằng chứng, chứng minh xu hướng cộng sản của các đảng này, thì tổ chức của nó - dựa trên cơ cấu chi bộ, điều lệ và chương trình hành động của nó đã cho thấy các hội kín này đều mô phỏng các nguyên tắc của Quốc tế cộng sản và nếu có vấn đề về chủ nghĩa dân tộc trong tổ chức của nó, thì đó là việc áp dụng nghiêm túc quy tắc của Quốc tế cộng sản, đòi hỏi khai thác tình cảm chủ nghĩa dân tộc, nhằm tập hợp các yếu tố cần thiết cho việc tổ chức một chính quyền cộng sản tương lai, trong một kỷ luật hạn hẹp và có thứ bậc” (Các tổ chức chống Pháp ở Đông Dương, 65433). Đây cũng là lí do trong tài liệu của Sở mật thám Nam Kỳ, tên gọi của “Thanh niên Cao vọng” còn được viết là “Đảng Thanh niên Cộng sản của Nguyễn An Ninh” (Nguyễn An Tịnh, 1996, tr. 37). Tuy nhiên, Nguyễn An Ninh từng bộc bạch với bà Trương Thị Sáu (vợ ông) rằng đây chỉ là một tổ chức quần chúng yêu nước được lập ra để chuẩn bị lực lượng cho đảng chính trị do Nguyễn Ái Quốc từ Nga về, ông nói: “Tổ chức Thanh niên cao vọng này không phải đảng phái gì đâu, chỉ là tổ chức quần chúng mình tập hợp lại rồi chỉ dẫn cho anh em biết và làm. Khi nào cách mạng cần thì có sẵn quần chúng, mà quần chúng này mình đã chọn lọc rồi. Trước đây báo chí đã đánh thức lòng yêu nước của họ, bây giờ phải tổ chức họ lại chứ nếu không thì quần chúng giác ngộ mà không có người để hướng dẫn họ làm thì uổng công sức mình bấy lâu. Số quần chúng này rồi sẽ giới thiệu cho Đảng Cộng sản...” (Nguyễn Thị Minh, 2005, tr. 161-162).

Thành phần tham gia tổ chức Thanh niên Cao vọng rất phong phú, từ các bậc trí thức Hán học, tân học (Mai Văn Ngọc), trí thức Tây học (Huỳnh Đình Điền, Huỳnh Đình Điều), trí thức tân học (Nguyễn Văn Trân, Trương Văn Long, Tô Ký...) đến lớp nông dân nghèo, binh lính người Việt trong quân đội Pháp, điền chủ, hương thân, hội tề yêu nước... (Note No.319S du 01/02/1928, 13362). Đặc biệt, nhiều người đã từng tham gia phong trào Hội kín (như Thiên Địa Hội của Phan Xích Long) cũng xin gia nhập. Để tập hợp đông đảo thành phần tích cực cho tổ chức, thông qua các hoạt động tuyên truyền, Nguyễn An Ninh đã nhanh chóng nắm bắt được nguyện vọng của mọi tầng lớp nhân dân, từ đó vận động họ đi theo con đường đấu tranh cách mạng, hết lòng vì mục tiêu theo đuổi.

“Thanh niên Cao vọng” với cách tổ chức gọn nhẹ, độc đáo cùng thành phần cốt cán chủ yếu từ quần chúng nhân dân, luôn đi sát với hoạt động của dân nên thuận lợi cho việc phát động phong trào yêu nước. Trong những năm 20 của thế kỷ XX, “Thanh niên Cao vọng” đã tổ chức nhiều hoạt động có sự tham gia của đông đảo tầng lớp nhân dân, gây tiếng vang lớn và thu hút thanh niên trí thức Nam Kỳ. Trong đó phải kể đến vụ đón rước Phan Châu Trinh từ Pháp về Việt Nam năm 1925, tổ chức cho cụ hai buổi diễn thuyết. Do lâm bệnh nặng, cụ Phan qua đời vào ngày 24/3/1926, cũng là ngày Nguyễn An Ninh bị chính quyền Pháp bắt sau vụ mít tinh ở đường Lanzarotte trong vườn xoài nhà bà đốc phủ Nguyễn Tấn Tài. Hội viên của “Thanh niên Cao vọng” đã cùng đảng Jeune AnNam (Đảng Thanh niên Việt Nam) của Trần Huy Liệu chủ động đứng ra tổ chức trọng thể đám tang cho Phan Châu Trinh tại Bá Huê Lâu (khách sạn của Huỳnh Đình Diễm, một thành viên của tổ chức Thanh niên Cao vọng). Suốt 10 ngày lễ tang, đông bào tập nập đến viếng. Lễ đưa tiễn cụ Phan về nghĩa trang gia đình ở Gò Công gần Tân Sơn Nhất có hàng trăm ngàn người đến tham dự. Nhân dân khắp cả nước đồng loạt tổ chức lễ truy điệu chí sĩ yêu nước tạo nên một cuộc biểu dương tinh thần yêu nước, đoàn kết dân tộc chưa từng thấy. Đến năm 1927, Nguyễn An Ninh cùng các thành viên chủ chốt của tổ chức bàn kế hoạch và thống nhất tổ chức cúng giáp năm cho cụ Phan Châu Trinh tại nghĩa trang Gò Công. Hàng trăm ngàn người ở Lục tỉnh tập hợp thành từng đoàn đổ về thành phố. Một cuộc tuần hành lớn, một buổi lễ nghiêm trang khiến nhà cầm quyền bất ngờ. Tận dụng sự có mặt của đông đảo dân chúng, Nguyễn An Ninh và các thành viên của “Thanh niên Cao vọng” đã tổ chức buổi nói chuyện công khai, giải thích những luận điệu gán ghép vô căn cứ về quan điểm “Pháp - Việt đề huề” hòng bóc trần âm mưu lừa bịp của chính quyền thực dân Pháp và minh oan cho cụ Phan Châu Trinh. Mật thám Pháp đã ghi lại lời của Nguyễn An Ninh như sau: *“tôi có thể khẳng định rằng, Pháp - Việt đề huề mà những nhà lãnh đạo của chúng ta ca tụng, không phải là chính sách của Phan Châu Trinh. Bởi vì, Phan Châu Trinh đã nói, người Việt có thể hợp tác với chính phủ Pháp công bằng, tự do, chứ không phải với chính phủ Pháp đế quốc, chuyên chế”*... (Rapport du 01/7/1926 au 01/7/1927, IIA45/204(1)). Từ đó, ông kêu gọi nhân dân hãy mạnh mẽ, hãy hành động vì dân tộc: *“hãy hành động một cách bí mật để làm cho dân chúng An Nam mạnh mẽ hơn, hãy tránh xa đảng Lập Hiến và làm theo Phan Châu Trinh”*... (Rapport du 01/7/1926 au 01/7/1927, IIA45/204(1)). Những hoạt động của “Thanh niên Cao vọng” một mặt thể hiện niềm tin của thanh niên trí thức, giới bình dân Nam Kỳ với tổ chức, mặt khác khẳng định sự thành công trong công tác vận động quần chúng đoàn kết biểu dương lực lượng và năng lực tổ chức cao của Nguyễn An Ninh.

Từ đây, hoạt động của “Thanh niên Cao vọng” đã có tác động mạnh mẽ hơn bao giờ hết đến quần chúng nhân dân ở Nam Kỳ, gia tăng hành động chống đối chính quyền thực dân. Vì vậy, chính quyền Pháp đã theo dõi và khủng bố gắt gao tổ chức. Đến cuối năm 1928, Nguyễn An Ninh cùng một số chủ chốt của “Thanh niên Cao vọng” bị bắt giam và bị kết án trong “Vụ án Hội kín Nguyễn An Ninh”. Tuy nhiên, trên thực tế, với cách thức tổ chức khéo léo, an toàn, bí mật mà người dân thường gọi là “hội kín”, “Thanh niên Cao vọng” vẫn bảo toàn lực lượng, hoàn thành mục tiêu lập hội và hoạt động cho đến giữa những năm 30 của thế kỷ XX.

Trong thời gian bị giam cầm, cuộc gặp gỡ Phạm Văn Đồng trong Khám Lớn (Sài Gòn) đã giúp Nguyễn An Ninh biết được thông tin chính xác về sự thành lập của Đảng Cộng sản với vai trò to lớn của Nguyễn Ái Quốc. Thông qua Châu Văn Liêm, người được Nguyễn Ái Quốc trực tiếp giao nhiệm vụ về nước thành lập tổ chức Đảng Cộng sản, bà

Trương Thị Sáu (vợ Nguyễn An Ninh) đảm nhiệm giúp Nguyễn An Ninh giới thiệu những thành viên cốt cán của “Thanh niên Cao vọng” (Trung tâm nghiên cứu Quốc học, 2009, tr. 242) để được tuyển chọn, kết nạp vào An Nam Cộng sản Đảng cuối năm 1929. Theo số liệu thống kê của bà Nguyễn Thị Minh (con gái Nguyễn An Ninh), có 26 thành viên của Thanh niên Cao vọng được kết nạp vào An Nam Cộng sản Đảng cuối năm 1929, trở thành những đảng viên ưu tú của Đảng Cộng sản Đông Dương sau này. Trong đó phải kể đến thầy giáo Võ Thành Mong, hội viên đầu tiên của tổ chức, là người đầu tiên đưa Châu Văn Liêm đến gặp bà Nguyễn An Ninh để tiếp nhận lực lượng Thanh niên Cao vọng chuẩn bị Đại hội thành lập An Nam Cộng sản Đảng năm 1929. Ông là Xứ ủy đầu tiên của An Nam Cộng sản Đảng. Thầy giáo Hồ Văn Long được bầu làm Ủy viên An Nam Cộng sản Đảng (1929), Bí thư Xứ Ủy Nam Kỳ (1932). Võ Văn Ngân đảm nhiệm các chức vụ: Ủy viên An Nam Cộng sản Đảng (1929), Bí thư tỉnh ủy Gia Định (1932), Bí thư tỉnh ủy Chợ Lớn (1932), trực tiếp phụ trách Thành ủy Sài Gòn - Chợ Lớn (1935), Bí thư Xứ Ủy Nam Kỳ (1936). Thầy giáo Võ Văn Tần, anh trai của Võ Văn Ngân, là hội viên Thanh niên Cao vọng từ năm 1925. Sau khi được kết nạp vào An Nam Cộng sản Đảng năm 1929, đến năm 1931, ông được bầu làm Bí thư Tỉnh ủy Chợ Lớn, Bí thư Tỉnh ủy Gia Định (1932), Bí thư xứ ủy Nam Kỳ (1937). Trương Văn Bang gia nhập Thanh niên Cao vọng từ năm 14 tuổi (1925), khi thành lập An Nam Cộng sản Đảng, ông chưa đủ tuổi kết nạp. Năm 1930, ông vào Đảng Cộng sản Đông Dương, đến năm 1933 được bầu làm Bí thư Xứ ủy Nam Kỳ khi mới 22 tuổi. Tô Ký, là hội viên Thanh niên Cao vọng từ năm 14 tuổi (1925), năm 1939 giữ chức Huyện ủy viên huyện Hóc Môn, năm 1945 giữ chức Tỉnh ủy viên tỉnh Gia Định, phụ trách quân sự và tham gia lãnh đạo khởi nghĩa ở Gia Định. Năm 1962 ông được thăng quân hàm Thiếu tướng quân đội nhân dân Việt Nam... Đặc biệt, “Thanh niên Cao vọng” còn giới thiệu cho Đảng những hội viên nữ sau này trở thành những nữ chiến sĩ Cộng sản kiên trung, gan dạ, như: bà Nguyễn Thị Thiên, gia nhập An Nam Cộng sản Đảng năm 1929, nhà bà ở Đức Hòa từng là nơi Châu Văn Liêm tổ chức thành lập An Nam Cộng sản Đảng. Năm 1930, khi hợp nhất ba tổ chức đảng với tên gọi Đảng Cộng sản Việt Nam, bà Thiên được bầu làm Tỉnh ủy viên tỉnh Chợ Lớn do Châu Văn Liêm làm Bí thư. Nguyễn Thị Dã là liên lạc của Tổng Bí thư Hà Huy Tập khi Trung ương Đảng về đóng trụ sở tại Hóc Môn. Giáo sư Ca Văn Thỉnh, cụm trưởng cụm Mỏ Cày - Bến Tre, thành viên cuối cùng của “Thanh niên Cao vọng” gia nhập Đảng Cộng sản vào năm 1946 khi ra chiến khu Việt Bắc.

Năm 1931, Nguyễn An Ninh được chính quyền thực dân thả tự do. Ngay sau đó, từ năm 1932 đến 1935, ông cùng Nguyễn Văn Trân đi khắp miền Đông, miền Tây Nam Kỳ để tiếp tục vận động, giới thiệu thành viên của “Thanh niên Cao vọng” cho Đảng Cộng sản Đông Dương lựa chọn kết nạp, góp phần quan trọng cho sự phục hồi của Đảng sau những năm bị địch khủng bố trắng. Trong hồi ký của mình, Nguyễn Văn Trân viết: *“Trong thời gian từ năm 1932 đến 1935, tôi đã cùng anh Ninh đi hầu hết các tỉnh Nam Kỳ để anh giới thiệu những quần chúng cách mạng đã được anh tổ chức cho Đảng Cộng sản Đông Dương”* (Trung tâm nghiên cứu Quốc học, 2009, tr. 440). Điều này cho thấy, trên thực tế “Thanh niên Cao vọng” đã tồn tại cho đến năm 1935 chứ không tan rã ngay sau khi Nguyễn An Ninh bị bắt như một số tài liệu đã viết. Hơn thế nữa, tại những địa phương như Bà Điểm, Hóc Môn, Tân An, Mỹ Tho, Thủ Dầu Một... nơi lập được nhiều chi, cụm, tổ đã sớm lập được các Chi bộ cộng sản, tạo môi trường thuận lợi cho Đảng Cộng sản tổ chức dễ dàng và phát động những cuộc đấu tranh mạnh mẽ ở những giai đoạn sau.

3. Thay lời kết

Thành lập “Thanh niên Cao vọng”, Nguyễn An Ninh là người tiên phong xây dựng tổ chức chính trị cho giới bình dân Nam Kỳ, có ảnh hưởng rộng khắp đến nhân dân Lục tỉnh trong thập niên 20 của thế kỷ XX. Mặc dù không có cương lĩnh và thiếu huấn luyện chính trị, nhưng “Thanh niên Cao vọng” rất rõ ràng về chí hướng với mục tiêu là giải phóng dân tộc. Đông đảo các thành phần tầng lớp đã được vận động lôi cuốn đi theo cách mạng, trung thành với Nguyễn An Ninh và mục tiêu đề ra. Suốt những năm phát triển lực lượng, thực tiễn chứng minh “Thanh niên Cao vọng” không có vụ nào phản bội tổ chức, điều này đã cho thấy một tổ chức quần chúng bí mật, yêu nước, tiến bộ, được tuyên truyền ngày càng theo xu hướng chính trị chủ nghĩa Mác - Lênin hơn là một chính đảng hiện đại.

Tập hợp quần chúng rồi hướng dẫn họ hoạt động, Nguyễn An Ninh đã thực sự thành công trong việc tuyên truyền, giáo dục ý thức chính trị cho quần chúng Nam Kỳ. Từ việc tuyển lựa được một lực lượng đông đảo quần chúng có tư tưởng chống Pháp rõ rệt trên địa bàn tương đối rộng, Sài Gòn - Gia Định - Chợ Lớn và các vùng lân cận đến việc tổ chức hoạt động, “Thanh niên Cao vọng” đã nhanh chóng tuyên truyền, giáo dục, bồi dưỡng rèn luyện, nâng cao dân trí cho hội viên. Thông qua các hoạt động, nội dung các sách báo tiến bộ, trong đó có tài liệu về chủ nghĩa cộng sản được phổ biến đến từng thành viên, góp phần quan trọng trong việc tuyên truyền giáo dục và vận động cách mạng. Mặc dù chỉ dừng lại ở việc tuyên truyền, khơi dậy lòng yêu nước trong dân chúng nhưng “Thanh niên Cao vọng” là nỗi khiếp sợ trong chính giới ở Pháp. Bởi thực tế, trước đó đã có một vài phong trào nông dân như Thiên địa hội hay Phan Xích Long dựa vào nông dân tổ chức hội kín mà chưa có một trí thức nào đứng ra dẫn đạo phong trào chống Pháp như Nguyễn An Ninh.

Xây dựng được một đội ngũ cốt cán năng động, ưu tú rồi giới thiệu cho Đảng Cộng sản, Nguyễn An Ninh đã góp phần gia tăng sức mạnh của Đảng Cộng sản trong vai trò lãnh đạo cách mạng Việt Nam dưới ngọn cờ chủ nghĩa Mác - Lênin. Thành lập “Thanh niên Cao vọng”, lần đầu tiên giới chức bình dân ở Nam Kỳ được chú ý như một lực lượng cách mạng. Các thành viên với tinh thần yêu nước được tuyên truyền ý thức về dân chủ, về ý chí đấu tranh giải phóng dân tộc tạo nên môi trường thuận lợi cho các tư tưởng mới tiến bộ xâm nhập vào quần chúng. Thành viên ưu tú của “Thanh niên Cao vọng” được giới thiệu cho Đảng đã tích cực xây dựng lực lượng đảng viên gắn liền với các địa phương và cơ sở, là nguồn dự trữ cho lực lượng hoạt động chuyên nghiệp. Đánh giá những đóng góp của Nguyễn An Ninh đối với cuộc cách mạng của Nguyễn Ái Quốc cuối những năm 20 của thế kỷ XX, Philippe M.F. Peycam đã viết: “Khi tận dụng cơ hội để làm nên lịch sử, Hồ Chí Minh đã có Nguyễn An Ninh là người mở đường trước khi Ninh đã sớm trực cảm rằng cuộc phản kháng của người Việt chống lại chủ nghĩa thực dân sẽ cần phải tận dụng mọi nguồn tài nguyên chính trị sẵn có” (Philippe M.F. Peycam, 2015, tr. 336). Trong Báo cáo tóm tắt Hội nghị thành lập Đảng, Nguyễn Ái Quốc xem tổ chức của Nguyễn An Ninh là một trong những lựa chọn để Đảng Cộng sản Việt Nam tuyển lựa, kết nạp đảng viên: “Đảng chỉ định một đồng chí chịu trách nhiệm họp đại biểu tất cả các đảng phái như Tân Việt, Thanh Niên, Quốc dân đảng, Đảng Nguyễn An Ninh, v.v.. để thành lập mặt trận phản đế mà về sau cá nhân hoặc tổ chức đều có thể gia nhập” (Hồ Chí Minh, 2001, tr.10). Phía chính quyền thực dân thì cho rằng Nguyễn An Ninh cùng với tổ chức của ông đã thực sự gây “nguy hiểm”, “lo sợ” cho chính quyền sở tại (Andrée.V, 1933).

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Andrée Viollis (1933). *Indochine S.O.S.* Paris.
- Trung tâm Lưu trữ Quốc gia II (1929). *Các tổ chức chống Pháp ở Đông Dương và tuyên truyền của cộng sản*. Lưu trữ hải ngoại, HS số 65433.GGI, bản số 3, tờ 16.
- Hồ Chí Minh (2001). *Toàn tập, tập 3*. NXB Chính trị quốc gia Hà Nội.
- Nguyễn Thị Minh (2005). *Nguyễn An Ninh “Tôi chỉ làm con gió thổi”*. NXB Trẻ.
- Note postale No.9C du 04/3/1927 de l'Administrateur de Tayninh au Gouverneur de la Cochinchine au sujet de l'arrivée de Nguyen An Ninh à Trang Bang*. Hs số 17625, phòng Thống đốc Nam Kỳ - Trung tâm Lưu trữ quốc gia II.
- Note No.11C du 22/3/1927 du Chef de province de Cholon au Gouverneur de la Cochinchine au sujet des agissements de Nguyen An Ninh à Cangiuoc*. HS số 13362, phòng Phủ Thống đốc Nam Kỳ - Trung tâm Lưu trữ quốc gia II.
- Note No.319S du 01/02/1928 du Service de la sureté au Gouverneur de la Cochinchine au sujet des activités propagandes au profit de la société secrète dénommée “Nguyen An Ninh” dans les villages de la province de Cholon*. HS số 13362, phòng Phủ Thống đốc Nam Kỳ - Trung tâm Lưu trữ quốc gia II.
- Note No.10C du 23/01/1929 du Chef de province de Tanan au Gouverneur de la Cochinchine au sujet des activités du parti secret “Jeune Annam”*. HS số 13362, phòng Phủ Thống đốc Nam Kỳ - Trung tâm Lưu trữ quốc gia II.
- Note du 23/10/1929 de la Direction de la Police et de la Sureté générale sur les associations antifrancaises en Indochine et la propagande communiste*. Hs số 65435, phòng Phủ Toàn quyền Đông Dương - Lưu trữ Quốc gia Hải ngoại (ANOM) - Pháp.
- Philippe M.F. Peycam (Trần Đức Tài dịch) (2015). *Làng báo Sài Gòn 1916-1930*. NXB Trẻ.
- Rapport annuel du Service de la Sureté du 01/7/1926 au 01/7/1927 sur les activités anti-francaises des agitateurs dans les diverses province de la Cochinchines (Nguyen An Ninh)*. HS số IIA45/204(1), phòng Phủ Thống đốc Nam Kỳ - Trung tâm Lưu trữ quốc gia II.
- Rapport du Délégué administratif de Duc Hoa du 8/4/1927 sur l'activité de Nguyen An Ninh à Duc Hoa*. Hs số 17625, phòng Phủ Thống đốc Nam kỳ - Trung tâm Lưu trữ quốc gia II.
- Nguyễn An Tịnh (1996). *Nguyễn An Ninh (tuyển chọn các tác phẩm)*. NXB Trẻ.
- Việt Tha - Lê Văn Thử (1961). *Hội kín Nguyễn An Ninh*. NXB Mê Linh.
- Trung tâm nghiên cứu Quốc học (2009). *Nguyễn An Ninh qua hồi ức của những người thân*. NXB Văn học.

SUMMARY

THE ROLE OF NGUYEN AN NINH WITH THE ORGANIZATION “HIGH ASPIRATION YOUTH” FROM 1925 TO 1935

Nguyen Van Gia Thuy

Department of Education and Training of Ho Chi Minh city

Received on 29/9/2021, accepted for publication on 8/12/2021

“High aspiration Youth”, the first political organization of the commoners in Cochinchina, was founded by Nguyen An Ninh in late 1924 and early 1925. The organization’s name is derived from the theme of the speech: “*Idéal de la jeunesse Annamite*” (The ideals of An Nam youth) by Nguyen An Ninh at the headquarters of Study Promotion Association in Saigon in 1923. Established in a state of political unrest, “High aspiration Youth” not only raised public awareness of politics, organized and directed people’s movements, but also contributed to the increasing power of the Communist Party in their leadership role of the Vietnamese revolution under the Flag of Marxism-Leninism. The article clarifies Nguyen An Ninh’s role with the foundation, activities and contributions of the “High aspiration Youth” in the national liberation movement in Cochinchina from the mid-20s to the mid-30s of the twentieth century.

Keywords: High aspiration Youth; Nguyen An Ninh; anti-French movement in Cochinchina.